

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

مهندسی برق - الکترونیک

Signal-Specific Successive Approximation Analog-to-Digital Converter

نگارش: حسن سپهریان

استاد راهنما: دکتر رضا لطفی

شهریور 1389

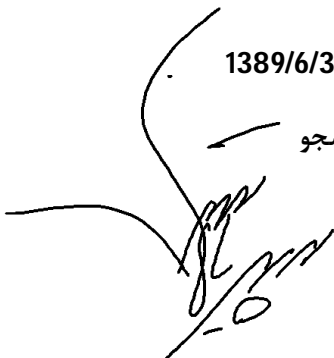
تعهد نامه

اینجانب **حسن سپهریان** دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته **مهندسی برق - الکترونیک** دانشکده مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده پایان نامه‌ی " **Signal-Specific Successive Approximation Analog-to-Digital Converter** " تحت راهنمایی **دکتر رضا لطفی** متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد و مقالات مستخرج با نام « دانشگاه فردوسی مشهد » و یا « Ferdowsi University of Mashhad » به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تأثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از رساله رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (با بافت های آن ها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاقی انسانی رعایت شده است.

تاریخ: 1389/6/31

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.

تقدیم

به نور، به امید

به صاحب الزمان (علیه السلام)

و به مولای مهربانم،

امام علی بن موسی الرضا (علیه السلام) که عنایات بی کرانش همواره زندگی ام را تجلی بخشیده است.

و به زلال ترین مهربانی عالم، مادرم

و استوارترین استقامت جهان، پدرم.

"بر خود می دانم تا از کمک ها و هم فکری های صمیمانه و سازندهی جناب آقای دکتر رضا لطیفی تشکر کنم،
انسانی که همواره شخصیت زیبای انسانی او سرلوحه ی رفتارم خواهد بود."

فرم چکیده پایان نامه تحصیلی دوره تحصیلات تکمیلی	دفتر مدیریت تحصیلات تکمیلی
نام خانوادگی دانشجو: سپهریان	نام: حسن
استاد راهنما: دکتر رضا لطفی	استاد یا اساتید مشاور: -
دانشکده: مهندسی رشته: مهندسی برق گرایش: الکترونیک مقطع: کارشناسی ارشد	
تاریخ دفاع: 1389 / 6 / 31	تعداد صفحات: 92
عنوان پایان نامه: <i>Signal-Specific Successive Approximation Analog-to-Digital Converter</i> کلید واژه ها: <i>Low power - SAR- Successive Approximation Analog-to-Digital Converter</i>	
<p>چکیده:</p> <p>این پایان نامه به معرفی روشی جدید برای کاهش توان در مبدل های SAR به منظور کاربرد در تجهیزات بایو مدیکال و شبکه های سنسور بیسیم می پردازد. در این روش از مشخصات آماری سیگنال ورودی برای کاهش توان مصرفی مبدل استفاده می شود. با توجه به ذات سیگنال های بایو مدیکال، که اکثراً دارای تغییراتی کند و کوچک در حوزه ی زمان هستند، در بسیاری از موارد نمونه های متوالی برداشته شده از این سیگنال ها، دارای تفاوتی کوچک هستند. با استفاده از این ویژگی سیگنال های بایو مدیکال، در ساختار پیشنهادی چنانچه تفاوت نمونه های جدید از نمونه های قبلی کم باشد، به جای آنکه به عنوان مثال در یک مبدل N بیتی، تمام بیت ها برای نمونه ی جدید استخراج شوند، تنها چند بیت کم ارزش (مثلاً 4 بیت در یک مبدل 8 بیتی) که نشانگر اختلاف دونمونه هستند، استخراج خواهند شد. با این کار هم توان مصرفی ناشی از سوئیچینگ خازن ها کاهش می یابد و هم در مدت زمان باقی مانده با خاموش شدن مقایسه گر، توان مصرفی مقایسه گر نیز کاهش خواهد یافت. در این پایان نامه یک مبدل SAR 8 بیتی با فرکانس نمونه برداری 100KS/s در ولتاژ تغذیه ی 1.8 ولت در تکنولوژی CMOS TSMC 0.18μm با استفاده از ایده ی پیشنهادی و همچنین با استفاده از ساختار رایج برای مبدل های SAR شبیه سازی شده است. نتایج شبیه سازی نشان می دهد که برای یک سیگنال الکترو کاردیوگرام، استفاده از ساختار پیشنهادی باعث کاهش بیش از 71% در توان مصرفی سوئیچینگ خازن ها و 38% در توان مصرفی مقایسه گر شده است و این در حالی است که 61% به توان بخش دیجیتال افزوده شده است که با توجه به تکنیک های موجود برای کاهش توان در بخش دیجیتال، این افزایش توان قابل جبران است. برای این منظور بخش دیجیتال مبدل ها برای کار در ولتاژ 0.5 ولت طراحی شده است و در نهایت توان مصرفی کل مبدل بیش از 51% کاهش یافته است.</p>	
امضاء استاد راهنما	

چکیده:

در میان انواع متفاوتی از مبدل های آنالوگ به دیجیتال که تا کنون معرفی شده اند، مبدل های آنالوگ به دیجیتال تقاریب متوالی (SAR^1) به علت سادگی ساختار و همچنین توان مصرفی کم، همواره یکی از پرکاربردترین مبدل های آنالوگ به دیجیتال در کاربرد های بایومدیکال بوده اند. به همین دلیل تاکنون روش های متعددی برای کاهش هرچه بیشتر توان مصرفی در این مبدل ها ارائه شده است که در اکثر آنها توجهی به مشخصات سیگنال ورودی نشده است. این پایان نامه به معرفی روشی جدید برای کاهش توان در مبدل های SAR به منظور کاربرد در تجهیزات بایومدیکال و شبکه های سنسور بیسیم می پردازد که در آن از مشخصات آماری سیگنال ورودی برای کاهش توان مصرفی مبدل استفاده می شود. با توجه به ذات سیگنال های بایومدیکال، که اکثراً دارای تغییراتی کند در حوزه ی زمان هستند، در بسیاری از موارد نمونه های متوالی برداشته شده از این سیگنال ها، دارای تفاوتی کمتر از چند بیت هستند. با استفاده از این ویژگی سیگنال های بایومدیکال، در ساختار پیشنهادی چنانچه تفاوت نمونه های جدید از نمونه های قبلی کم باشد، به جای آنکه به عنوان مثال در یک مبدل N بیتی، تمام بیت ها برای نمونه ی جدید استخراج شوند، تنها چند بیت کم ارزش (مثلاً 4 بیت در یک مبدل 8 بیتی) که نشانگر اختلاف دونمونه هستند، استخراج خواهند شد. با این کار هم توان مصرفی ناشی از سوئیچینگ خازن ها کاهش می یابد و هم در مدت زمان باقی مانده با خاموش شدن مقایسه گر، توان مصرفی مقایسه گر نیز کاهش خواهد یافت.

در این پایان نامه یک مبدل SAR 8 بیتی با فرکانس نمونه برداری $1kS/s$ در ولتاژ تغذیه ی 1.8 ولت در تکنولوژی $CMOS\ TSMC\ 0.18\mu m$ با استفاده از ایده ی پیشنهادی و همچنین با استفاده از ساختار رایج برای مبدل های SAR شبیه سازی شده است. نتایج شبیه سازی نشان می دهد که برای یک سیگنال ECG ساختار پیشنهادی باعث کاهش بیش از 70% در توان مصرفی سوئیچینگ خازن ها و 38% در توان مصرفی مقایسه گر شده است و این در حالی است که 61% به توان بخش دیجیتال افزوده شده است که با توجه به تکنیک های موجود برای کاهش توان در بخش دیجیتال، این افزایش توان قابل جبران است. برای این منظور بخش دیجیتال مبدل ها برای کار در ولتاژ 0.5 ولت طراحی شده است.

---

¹ Successive Approximation Register

فهرست مطالب:

فصل اول

پیشگفتار

- 4 (1-1) مقدمه
- 5 (2-1) انگیزه
- 5 (3-1) ساختار پایان نامه

فصل دوم

بررسی مشخصات مبدل های آنالوگ به دیجیتال

- 7 (1-2) نوع مبدل
- 9 (2-2) ویژگی های ایستا
- 11 (1-2-2) خطای افسست
- 11 (2-2-2) خطای بهره
- 12 (3-2-2) خطای غیر خطی بودن تفاضلی
- 13 (4-2-2) کد گم شده
- 13 (5-2-2) خطای غیر خطی بودن کل
- 14 (3-2) ویژگی های داینامیک
- 15 (1-3-2) نسبت سیگنال به نویز
- 16 (2-3-2) نسبت سگنال به نویز و اعوجاج
- 16 (3-3-2) تعداد بیت های موثر

- 17 4-3-2) اعوجاج هارمونیک ها
- 17 SFDR (5-3-2
- 18 6-3-2) معیار شایستگی

فصل سوم

بررسی اجمالی ساختار های مختلف مبدل های آنالوگ به دیجیتال

- 19 1-3) مبدل آنالوگ به دیجیتال فلش
- 20 2-3) مبدل آنالوگ به دیجیتال پایپ لاین
- 21 3-3) مبدل آنالوگ به دیجیتال انتگرال گیر
- 24 4-3) مبدل آنالوگ به دیجیتال تقاریب متوالی
- 25 5-3) مبدل آنالوگ به دیجیتال سیگما-دلتا
- 26 6-3) مقایسه
- 27 1-6-3) مبدل تقاریب متوالی در مقایسه با مبدل پایپ لاین
- 27 2-6-3) مبدل تقاریب متوالی در مقایسه با مبدل فلش
- 28 3-6-3) مبدل تقاریب متوالی در مقایسه با مبدل سیگما-دلتا
- 29 7-3) خلاصه ی مطالب

فصل چهارم

بررسی تلاش های انجام شده به منظور کاهش توان مصرفی در مبدل های مبتنی بر تقاریب متوالی

- 34 1-4) استفاده از خازن تضعیف کننده
- 35 2-4) استفاده از ساختار "Split Binary-weighted Capacitive-Array" برای مبدل دیجیتال به آنالوگ
- 39 3-4) پردازش آسنکرون نمونه ها به منظور کاهش توان مصرفی در مقایسه گر

فصل پنجم

ایده ی پیشنهادی

مبدل آنالوگ به دیجیتال **Signal Specific Successive Approximation Register**

- 43 1-5) ساختار پیشنهادی (1)
- 44 1-1-5) چگونگی عملکرد این ساختار
- 45 2-1-5) بلوک های تشکیل دهنده ی مدار
- 49 2-5) ساختار پیشنهادی (2)
- 50 1-2-5) عملکرد ساختار پیشنهادی
- 57 2-2-5) بررسی اجزای تشکیل دهنده ی ساختار
- 74 3-5) بررسی مشخصات سیگنال ورودی

77	4-5) مقایسه ی توان مصرفی در ساختار پیشنهادی با ساختار رایج SAR
80	5-5) آنالیز میزان خطی بودن مبدل (INL & DNL):
	فصل ششم
84	نتایج حاصل از شبیه سازی
	فصل هفتم
	نتیجه گیری و پیشنهادها
89	1-7) نتیجه گیری
90	2-7) پیشنهاد ها
91	مراجع

فصل اول:

پیشگفتار

1-1 مقدمه:

سیستم هایی که از روش های مبتنی بر نرخ نایکوئیست برای نمونه برداری استفاده می کنند هیچگاه از جزئیات آماری سیگنال های ورودی برای روند پردازش سیگنال ورودی بهره نمی گیرند. بسیاری از این سیگنال ها (مانند: سیگنال های حاصل از سنسور های دما، سنسور های فشار و یا سیگنال های الکتروکاردیوگرام، سیگنال های گفتاری انسان، سیگنال های مورد استفاده در *Pacemaker* و تجهیزات پزشکی قابل کاشت در داخل بدن و بسیاری موارد دیگر) در اکثر قسمت های دوره ی زمانی خود مقادیر ثابتی دارند و فقط در لحظات کوتاه و مشخصی دچار تغییر در مقدار خود می شوند [2] و [1].

اما بر اساس تئوری شنون¹ همواره باید فرکانس نمونه برداری حداقل دو برابر از پهنای باند فرکانسی سیگنال ورودی بیشتر باشد، با در نظر گرفتن دو مطلب اخیر می توان دید که وقتی از روش های نمونه برداری مبتنی بر

---

¹Shannon

نرخ نایکوئیست برای نمونه برداری سیگنال های یاده شده استفاده شود همواره تعداد زیادی از نمونه ها وجود خواهند داشت که حاوی اطلاعات با ارزشی نیستند. چراکه یا برابر با نمونه های قبلی هستند و یا تفاوت بسیار کمی با نمونه های قبلی دارند، با این وجود مبدل به تبدیل آنها به کد دیجیتال می پردازد و آشکار ترین خسارت ناشی از این کار هدر رفتن انرژی است.

2-1) انگیزه:

نیاز به مبدل های آنالوگ به دیجیتال با توجه به پیشرفت های حاصل در حوزه ی دیجیتال و سهولت انجام بسیاری از پردازش ها در سیستم های دیجیتال، رو به افزایش است. تا کنون مبدل های آنالوگ به دیجیتال متعددی پیشنهاد شده اند که هر یک از آنها برای کاربردهای خاصی مناسب هستند. کاربرد های بایو مدیکال و شبکه های سنسور بی سیم از پر کاربرد ترین زمینه ها برای مبدل های آنالوگ به دیجیتال هستند. یکی از مهمترین پارامتر ها در تجهیزات مورد استفاده در کار برد های بایو مدیکال و شبکه های سنسور بیسیم، میزان توان مصرفی آنها است. چراکه برای کاربرد هایی مانند قطعات قابل کاشت در بدن، همواره منابع تغذیه ی محدودی برای این قطعات در بدن وجود خواهد داشت. لذا با پیشرفت تکنولوژی نیاز به مبدل هایی با توان مصرفی هر چه کمتر، روبه افزایش است.

با توجه به نیاز روز افزون به مبدل هایی با توان مصرفی هر چه کمتر، در این پایان نامه تلاش شده است تا با ارائه ی تکنیک جدیدی توان مصرفی مبدل های SAR، با کار برد در سیستم های بایو مدیکال و نیز شبکه های سنسور بیسیم، را تاجای ممکن کاهش داد. در اکثر روش هایی که تا کنون برای کاهش توان در مبدل های SAR پیشنهاد شده است، تلاش بر آن بوده است تا با استفاده از تکنیک های مداری توان مبدل را کاهش داد و هیچگاه در این روش ها از مشخصات آماری سیگنال ورودی برای کاهش توان مدل های SAR استفاده نشده است. در این پژوهش برای کاهش توان مصرفی مبدل های SAR از روشی استفاده شده است که از ویژگی اصلی سیگنال های بایو مدیکال، یعنی تغییرات کم آنها، استفاده می کند.

3-1) ساختار پایان نامه:

در فصل دوم این پایان نامه، تعدادی از پر کاربرد ترین مشخصات و معیار های مورد استفاده برای بررسی نحوه ی عملکرد مبدل های آنالوگ به دیجیتال مورد بررسی قرار می گیرند. در فصل سوم چند مورد از ساختار مختلف

مبدل های داده که امروزه بیشتر مورد استفاده قرار می گیرند به طور مختصر معرفی خواهند شد و در انتهای این فصل این مبدل ها با مبدل *SAR* مقایسه خواهند شد. در فصل چهارم به اختصار چند نمونه از بهترین روش های کاهش توان در مبدل های *SAR* مورد بررسی قرار خواهد گرفت و در فصل پنجم ایده های پیشنهادی برای کاهش توان در مبدل های *SAR* معرفی خواهد شد و بلوک های یک مبدل *SAR* که با استفاده از ایده های پیشنهادی پیاده سازی شده است، مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در فصل ششم نتایج حاصل از شبیه سازی یک مبدل *SAR* با استفاده از ساختار پیشنهادی ارائه می شود و نهایتاً در فصل هفتم پس از نتیجه گیری، پیشنهاد هایی برای ادامه ی این پژوهش ارائه خواهد شد.

فصل دوم

بررسی مشخصات مبدل های آنالوگ به دیجیتال

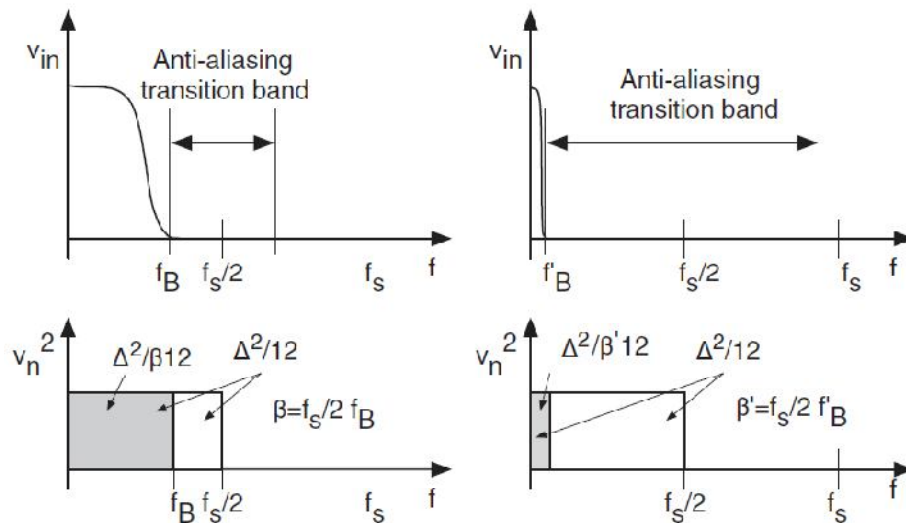
طراحی و با حتی استفاده از مبدل های داده نیاز به درک صحیح از مشخصات یک مبدل داده دارد. این مشخصات می توانند ارائه کننده ی اطلاعاتی کلی در مورد توانایی ها و محدودیت های استاتیک و داینامیک مبدل های داده باشند. در این بخش تلاش بر آن است تا چند معیار اصلی برای بررسی چگونگی عملکرد و مقایسه ی مبدل های داده، مورد بررسی قرار بگیرد. از این معیار ها می توان برای انتخاب یک مبدل داده ی مناسب برای یک کاربرد خاص نیز استفاده کرد [3].

2-1) نوع مبدل:

نخستین مشخصه ای که در بررسی مشخصات یک مبدل باید مورد بررسی قرار بگیرد، نوع یک مبدل است. معمولاً الگوریتم استفاده شده برای تولید کد های دیجیتال از نمونه ی ورودی، تعیین کننده ی نوع مبدل است. به عنوان مثال مبدل های: فلش، انتگرال گیر، سیگما-دلتا و یا مبدل تقاریب متوالی.

علاوه بر این، در مورد نوع مبدل های داده می توان آنها را به دو دسته اصلی: " نرخ نایکوئیست " و " فرانمونه- بردار " تقسیم کرد. این نوع دسته بندی در واقع با توجه به نوع نمونه برداری مبدل های انجام شده است. در مبدل های نرخ نایکوئیست، نمونه برداری با توجه به نرخ نایکوئیست انجام می شود اما در مبدل های فرانمونه- بردار نرخ نمونه برداری بسیار بالاتر از نرخ نمونه برداری نایکوئیست است.

نسبت بین حداقل نرخ نمونه برداری نایکوئیست و پهنای باند سیگنال ورودی به صورت $f_s/(2f_B)$ بیان می- شود. این نسبت به " نرخ فرانمونه برداری"¹ مشهور است. با توجه به این تعریف، مبدل هایی که از OSR بزرگی بهره می برند به مبدل های فرانمونه بردار معروف شده اند. از طرفی معمولاً مبدل های نرخ نایکوئیست دارای OSR کمی (معمولاً کمتر از 8) هستند. شکل (2-1) تفاوت بین روش های مبتنی بر نرخ نایکوئیست و فرانمونه- برداری را نشان می دهد.

شکل 2-1: تفاوت باند عبور فیلتر **Anti Aliasing** در مبدل های نرخ نایکوئیست (سمت چپ) و فرانمونه بردار (سمت راست) [3] همانطور که در شکل (2-1) پیدا است، در مبدل های نرخ نایکوئیست باند عبور فیلتر *Anti Aliasing* بسیار کمتر از باند عبور این فیلتر در مبدل های فرانمونه بردار است. این مشکل بیشتر ناشی از مشکلات موجود در طراحی این فیلترها برای مبدل های نرخ نایکوئیست است. این تفاوت باعث می شود تا در مبدل های نرخ نایکوئیست، بخش زیادی از توان نویز حاصل از کوانتیزاسیون در پهنای باند سیگنال قرار بگیرد. این در حالی است

¹ OSR

که در مورد مبدل های فرانمونه بردار تنها بخش بسیار کمتری از توان نویز حاصل از کوانتیزاسیون در پهنای باند سیگنال قرار می گیرد. نباید فراموش کرد که نرخ نمونه برداری در مبدل های فرانمونه بردار بسیار بیشتر از مبدل های نرخ نایکوئیست است به گونه ای که در برخی موارد نرخ فرانمونه برداری (OSR) برای این مبدل ها به چند صد می رسد.

معیار های مختلفی برای بررسی کیفیت و میزان کارایی مبدل های داده وجود دارد. بعضی از این معیار ها بیان کننده تواناییها و نقاط ضعف هر دو دسته از مبدل های داده یعنی مبدل های آنالوگ به دیجیتال و مبدل های دیجیتال به آنالوگ هستند در حالی که دسته ای دیگر از این معیار ها به بررسی چگونگی رفتار این مبدل ها می پردازند. این معیار ها را می توان به دو دسته ی زیر تقسیم کرد:

- ویژگی های ایستا¹

- ویژگی های داینامیک²

در ادامه چند مورد از مهمترین ویژگی های ایستا و داینامیک به اختصار معرفی خواهند شد.

2-2) ویژگی های ایستا:

منحنی انتقال ورودی-خروجی³، رفتار ایستای یک مبدل را نشان می دهد. در مورد یک مبدل ایده آل این منحنی یک نمودار پلکانی با پله های یکسان و مشابه است. شکل (2-2) بخشی از این نمودار را برای یک مبدل آنالوگ به دیجیتال ایده آل n بیتی نشان می دهد.

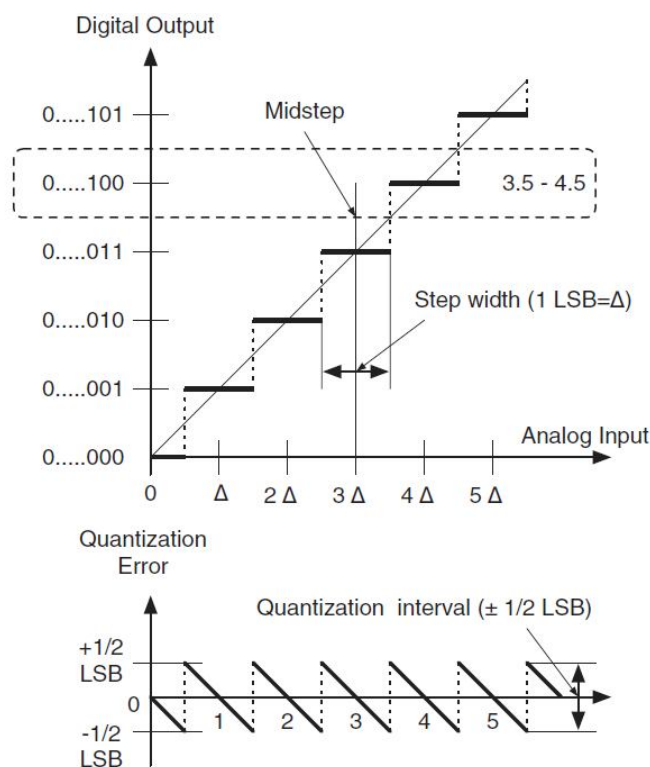
اگر ارتفاع پله های ابتدایی و انتهایی برابر با $\Delta/2$ باشد، آنگاه کل محدوده ی سیگنال به $2^n - 1$ بخش تقسیم می شود. همچنین در این شکل خطای ناش از کوانتیزاسیون نیز نشان داده شده است. همان گونه که انتظار می رود محدوده ی این خطا بین $\pm \Delta/2$ قرار دارد. خطای کوانتیزاسیون را می توان نسبت به نقطه ی میانی سطح یک پله و یا نسبت به یک کد دیجیتال بیان کرد.

¹ Static specification

² Dynamic specification

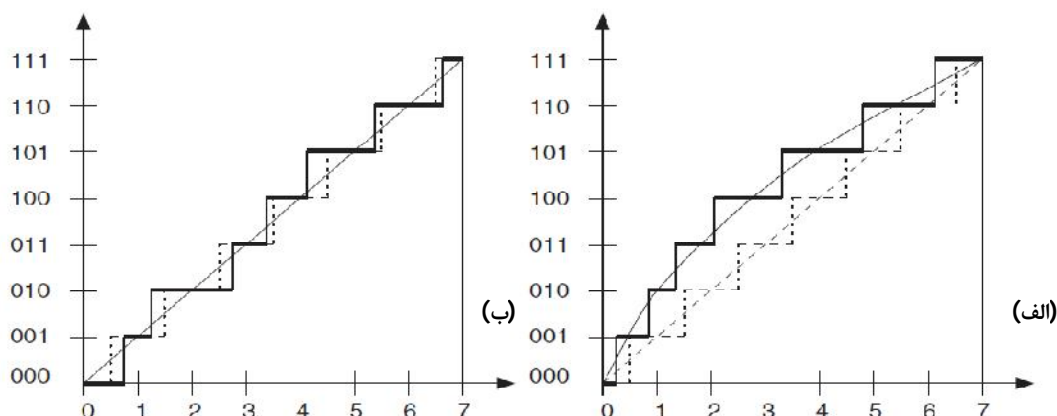
³ Input-output transfer curve

شکل 2-2: خطای ناشی از کوانتیزاسیون و منحنی انتقال ورودی-خروجی برای یک مبدل ایده آل [3]

انحراف از این منحنی ایده آل منجر به منحنی انتقالی می شود که در شکل (2-3) نشان داده شده است. در منحنی شکل (2-3) خطاهای کوانتیزاسیون برای هر کد دارای تغییراتی تصادفی هستند و هیچ گونه همبستگی و رابطه-ای بین این خطاهای کوانتیزاسیون متوالی وجود ندارد. همانطور که در شکل (2-3ب) نشان داده شده است منحنی انتقال که با استفاده از درون یابی نقاط بدست می آید به صورت یک خط مستقیم است که از مبداء تا انتهای محدوده ادامه دارد. اما منحنی انتقالی که در شکل (2-3الف) نشان داده شده است مربوط به وقتی است که نویز کوانتیزاسیون در ابتدای منحنی مقدار کمی دارد اما در انتهای منحنی مقدار آن افزایش می یابد. در نتیجه منحنی انتقالی که از درون یابی نقاط بدست می آید به طور آشکاری از خط راست مورد نظر انحراف می یابد و این امر باعث رفتار غیر صحیح مبدل خواهد شد. این گونه رفتار مبدل های داده توسط دو معیار INL و DNL که از ویژگی های ایستای مبدل های داده به شمار می روند مورد بررسی قرار می گیرند.

شکل 2-3: منحنی انتقال غیر ایده ال که با استفاده از درون یابی نقاط بدست آمده است.

2-2-1) خطای افست¹:

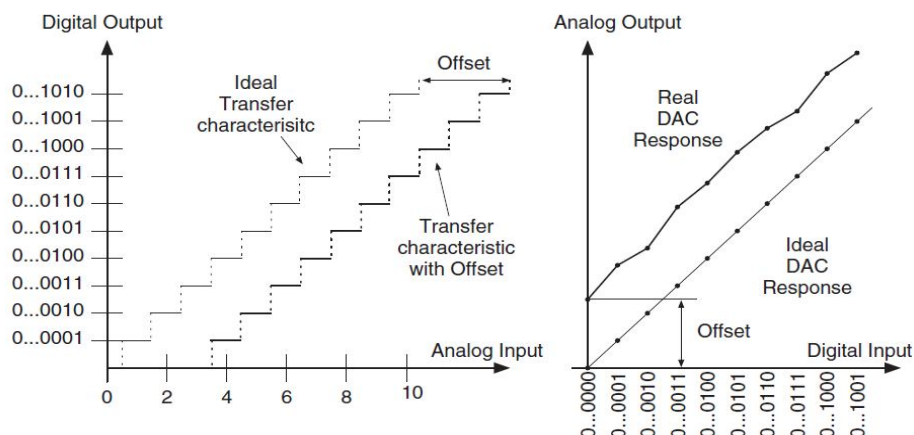
عامل دیگری که باعث جابجایی منحنی انتقال از حالت ایده‌آل آن می‌شود، افست است. افست بیان کننده‌ی جابجایی ای است که برای ورودی صفر ایجاد می‌شود. افست خطایی است هم می‌تواند در مبدل آنالوگ به دیجیتال و هم در مبدل دیجیتال به آنالوگ رخ دهد. در شکل (2-4-ب) منحنی انتقال یک مبدل آنالوگ به دیجیتال واقعی با نمونه‌ی ایده‌آل آن مقایسه شده است. همانطور که در این شکل مشخص است کلیه‌ی پله‌ها به اندازه‌ی افست مبدل آنالوگ به دیجیتال جابجا شده‌اند. در شکل (2-4-الف) نیز این منحنی برای یک مبدل دیجیتال به آنالوگ نشان داده شده است. در مورد این مبدل افست برابر با مقداری است که به ازای کد ورودی "00...0" تولید می‌شود. مقدار افست معمولاً بر حسب LSB بیان می‌شود.

2-2-2) خطای بهره²:

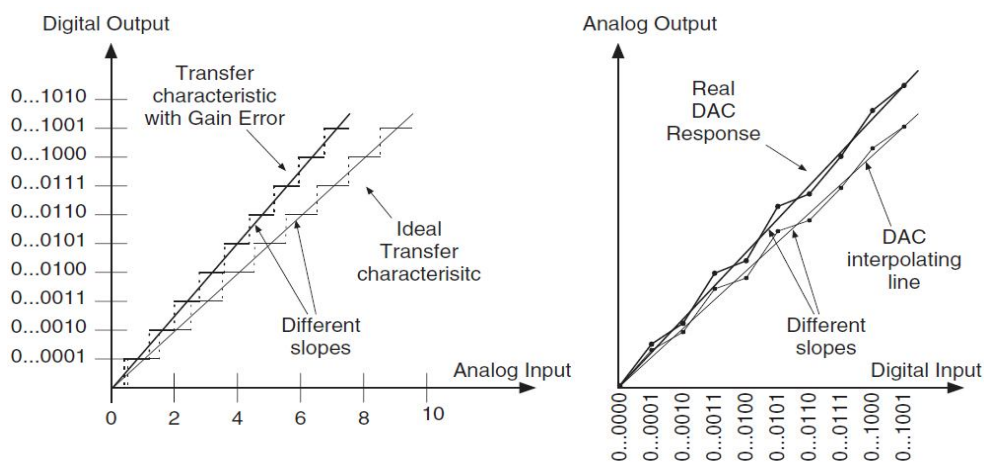
خطای بهره در واقع خطای ایجاد شده در شیب منحنی انتقال است. در حالت ایده‌آل مقدار این شیب برابر با یک است. میزان جابجایی از این شیب در واقع همان خطای بهره‌ی یک مبدل است. شکل (2-5) این خطا را برای هر دو مبدل آنالوگ به دیجیتال و مبدل دیجیتال به آنالوگ نشان می‌دهد.

¹ Offset error

² Gain error

شکل 2-4: مقایسه ی منحنی انتقال یک مبدل آنالوگ به دیجیتال (الف) و منحنی انتقال یک مبدل دیجیتال به آنالوگ (ب) واقعی با نمونه ی ایده آل آنها [3]

شکل 2-5: خطای بهره برای هر دو مبدل آنالوگ به دیجیتال (الف) و مبدل دیجیتال به آنالوگ (ب) [3]

2-2-3) خطای غیر خطی بودن تفاضلی (DNL):

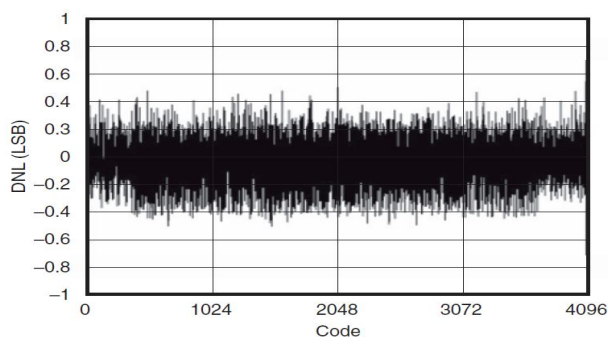
این خطا بیان کننده ی میزان انحراف اندازه ی عرض هر یک از پله ها در منحنی انتقال یک مبدل واقعی، از پهنای این پله ها در منحنی یک مبدل ایده آل است که در آن عرض پله ها برابر با Δ می باشد. فرض کنید X_k نقطه ی تغییر بین دو کد متوالی $k-1$ و k است، آنگاه عرض پله ی متناسب با کد k برابر است با:

$$\Delta_r(k) = (X_{k+1} - X_k)$$

¹Differential Non-Linearity error

$$DNL(k) = \frac{\Delta_r(k) - \Delta}{\Delta} \quad \text{رابطه‌ی (1-2)}$$

شکل (6-2) مثالی از DNL را برای یک مبدل آنالوگ به دیجیتال 12بیتی نشان می دهد. این خطا برای هر یک از کدها قابل محاسبه است و اغلب بیشترین مقدار این خطا را به عنوان DNL در نظر می گیرند.

شکل 6-2: مثالی از DNL برای یک مبدل آنالوگ به دیجیتال 12بیتی [3]

4-2-2) کد گم شده¹:

کد گم شده بیانگر حالتی است که بعضی از کدهای دیجیتال هیچگاه در خروجی یک مبدل آنالوگ به دیجیتال ظاهر نمی شوند. از آنجاییکه به ازای هیچ ورودی آنالوگی این کد در خروجی تولید نمی شود، لذا عرض پله‌ی متناسب با آن در خروجی برابر با صفر است. بنابراین مقدار DNL برابر با "1-" خواهد شد.

5-2-2) خطای غیر خطی بودن کل (INL^2):

این خطا معیاری برای بررسی میزان انحراف تابع انتقال از نمودار انتقال درون یابی شده در حالت ایده آل، است. تعریف دیگری نیز برای این خطا بیان شده است که عبارت است از: میزان انحراف منحنی انتقال در حالت ایده آل با خطی که ابتدا و انتهای منحنی انتقال مبدل را در حالت واقعی به هم متصل می کند. استفاده از خط راستی که ابتدا و انتهای منحنی انتقال را به هم متصل می کند، خطای افست و خطای بهره را تصحیح می کند. معمولاً

¹ Missing code

² Integral Non-Linearity error